Regelbunden tillsyn i De la Gardiegymnasiet

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Lidköpings kommun och besökt De la Gardiegymnasiet den 13-16 januari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper**, **Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

På de punkter där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 28 augusti 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och De la Gardiegymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. I De la Gardiegymnasiet intervjuades rektorer, lärare, personal från elevhälsan och elever. Vid ett senare tillfälle intervjuades representanter för studie- och yrkesvägledarna. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och getts möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på De la Gardiegymnasiet

De la Gardiegymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	1 866
Gymnasiesärskola	50

Källa: Uppgifter från skolan

De la Gardiegymnasiet är Lidköpings enda kommunala gymnasieskola. Skolan erbjuder 15 nationella program, individuella program samt de specialutformade programmen Vänerprogrammet (naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig inriktning mot kultur och miljö) samt Teknisk praktisk utbildning (inriktning mot lärlingsprogrammet). Inom gymnasiesärskolan erbjuds de nationella programmen Estetiska programmet, Hotell och Restaurangprogrammet, Industriprogrammet samt individuella programmet med verksamhetsträning och yrkesträning. I kommunen finns Lidköpings Tennisgymnasium, en av två nationella riksidrottsgymnasieskolor för tennis. Tennisgymnasiet är knuten till De la Gardiegymnasiet och är öppen för elever med dokumenterad talang för tennis från hela landet.

Huvuddelen av verksamheten finns på det samlade skolområdet vid Stenportsgatan 21 i nära anslutning till Lidköpings centrum. I Rörstrandsområdet, som ligger någon kilometer från De la Gardiegymnasiet, ligger Teknikprogrammets utbildningar, som också har utbildningar i anslutning till Hovby flygplats med utbildning för Teknikprogrammets inriktning mot flyg. På Sockerbruksgatan, som ligger någon dryg kilometer från De La Gardiegymnasiet, finns utbildningar inom Byggprogrammet.

Det individuella programmets olika utbildningar finns i De la Gardiegymnasiet samt vid Sockerbruksgatan. Gymnasiesärskolans olika program finns i A-husets utbildningslokaler i De la Gardiegymnasiet.

För ledningen av skolan finns sex rektorer med ansvar för olika program eller rektorsområden. En av rektorerna är s.k. 1:e rektor och har ansvar för vissa samordningsfunktioner i skolan.

I varje rektorsområde är lärarna indelade i ett antal programarbetslag där målsättningen är att lärarna i ett arbetslag ska ha så stor andel som möjligt av sin tjänstgöring inom ramen för det aktuella programmet. De la Gardiegymnasiet har en organisation med ett 25-tal arbetslagsledare varav 20 är lärare, som har ansvar för samordnings- och utvecklingsfrågor i programmet.

Bedömningar

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens mål, programmålen och kursplanernas mål.

Tabell 2: Resultat för elever i gymnasieskolans årskurs tre

	De la Gardiegymnasiet					Kommun-grupp[1]	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Barn- och fritidspro-grammet (BF)								
Genomsnittlig betygs-poäng	13,8	13,5	15,2	13,5	14,4	12,7	14,4	12,8
Andel (%) med grund-läggande behörighet till universitets- och hög-skolestudier	87	76	100	93	92	83	93	92
Byggprogrammet (BP)								
Genomsnittlig betygs-poäng	11,2	11.3	12,4	11,8	11,9	11,8	11,7	12,3
Andel (%) med grund-läggande behörighet till universitets- och hög-skolestudier	100	100	83	97	93	91	85	92

[1] Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

	De la Gardiegymnasiet					Kommun-grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Elprogrammet (EC)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,6	12,8	13,7	13,0	12,8	12,2	12,0	12,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	81	89	91	97	81	86	78	89
Energiprogrammet (EN)								
Genomsnittlig betygspoäng	12	12,7	11,2	12,1	13,2	..	11,7	11,9
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	..	..	100	100	..	85	89
Estetiska programmet (ES)								
Genomsnittlig betygspoäng	13,4	15,4	15,3	16,0	14,8	14,7	15,1	14,9
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	92	92	93	85	90	91	91
Fordonsprogrammet (FP)								
Genomsnittlig betygspoäng	11,4	11,4	11,7	12,4	12,4	10,9	11,7	11,6
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	85	91	100	100	65	85	83

	De la Gardiegymnasiet					Kommun-grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Handels- och administrationsprogrammet (HP)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,3	12,4	12,5	11,6	12,4	12,5	12,9	12,8
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	75	..	88	80	82	78	84	82
Hantverksprogrammet (HV)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,5	15,2	14,7	14,5	13,8	13,2	14,2	14,1
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	100	92	100	95	95	92
Hotell- och restaurangprogrammet (HR)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,1	13,4	13,7	13,3	13,6	13,1	12,9	12,8
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	67	94	84	100	85	90	88	84
Industriprogrammet (IP)								
Genomsnittlig betygspoäng	12,2	13,5	11,1	11,1	10,8	12,0	14,7	11,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	83	..	75	..	77	85	93	78

	De la Gardiegymnasiet					Kommun-grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Medieprogrammet (MP)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,1	15,8	14,9	15,9	13,9	13,7	13,2	13,5
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	79	94	100	100	88	89	84	87
Naturvetenskapsprogrammet (NV)								
Genomsnittlig betygspoäng	16,4	16,4	16,3	16,2	16,5	16,3	16,6	16,2
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	95	97	95	96	98	98	96	96
Omvårdnadsprogrammet (OP)								
Genomsnittlig betygspoäng	13,0	10,5	13,0	11,7	12,3	13,2	13,5	13,1
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	86	..	87	77	83	94	89	86
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)								
Genomsnittlig betygspoäng	16,1	15,2	15,6	15,4	15,5	15,5	15,1	14,7
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	94	93	96	94	98	93	91	92

	De la Gardiegymnasiet					Kommun-grupp	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,4	14,1	13,5	14,7	13,6	13,7	13,7	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	95	82	70	97	88	89	89	90
Specialutformade program								
Genomsnittlig betygspoäng	14,7	15,8	15,2	14,9	13,9	13,7	13,7	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	78	98	91	93	86	89	89	90
Totalt								
Genomsnittlig betygspoäng	14,1	14,3	14,4	14,3	14,2	13,8	14,2	14,0
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	86	90	92	93	92	90	89	90

Källa: SIRIS

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Av statistiken framgår att den genomsnittliga betygspoängen ligger strax över riksgenomsnittet. Nedbrutet på program varierar emellertid förhållandet mellan riksgenomsnittet och De la Gardiegymnasiets betygsresultat. Barn- och fritidsprogrammet, Elprogrammet, Energiprogrammet, Fordonsprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet, Medieprogrammet, Naturvetenskapsprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet når alla bättre resultat än riksgenomsnittet med 0,4 till 1,6 betygspoäng. Det är Barn- och fritidsprogrammet som har 1,6 poäng över riksgenomsnittet läsåret 2007/2008. Estetiska programmet ligger i nivå med riket. Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Industriprogrammet, Omvårdnadsprogrammet

och Teknikprogrammet når sämre resultat. HP´s betygspoäng är 12,4 att jämföra med rikets 12,9 , HV´s resultat är 13,8 jämfört med rikets 14,2 , och IP´s betygspoäng är 10,8 vilket ska jämföras med rikets 11,9 poäng. OP´s betygspoäng är 12,3 vilket ska jämföras med rikets 13,2 . Teknikprogrammets betygspoäng är 13,6 och rikets 13,9 poäng. Skolans kvalitetsredovisning innehåller knapphändiga uppgifter om skolans samlade betygsresultat.

Officiell statistik visar också att skillnaderna i betygspoäng mellan kvinnor och män är större i De la Gardiegymnasiet än för riket. I De la Gardiegymnasiet når kvinnorna i genomsnitt betygspoängen 15,0 medan männen når 13,4 poäng, en skillnad på 1,6 poäng. Motsvarande värde för riket är 14,7 poäng respektive 13,3 poäng vilket ger en skillnad på 1,4 poäng.

Det finns också en skillnad i resultat mellan elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund i De la Gardiegymnasiet. Elever med svensk bakgrund har 14,3 betygspoäng i genomsnitt medan elever med utländsk bakgrund har 13,0 poäng, vilket är en skillnad på 1,3 poäng i De la Gardiegymnasiet. Motsvarande siffra för riket är att elever med svensk bakgrund har 14,1 poäng medan elever med utländsk bakgrund har 13,2 dvs. en skillnad på 0,9 poäng läsåret 2007/08.

I skolans kvalitetsredovisning finns inga uppgifter om vilka resultat eleverna på de individuella programmen gör och inte heller redovisas vilka resultat som elever på gymnasiesärskolan gör. Det saknas också uppgifter om hur många elever på de individuella programmen som får behörighet att studera på nationella program. Ett mindre antal elever som saknar behörighet för att gå på nationellt program är ”Priv-elever”, vilket innebär att de går ett programinriktat individuellt program och deltar i undervisningen på ett nationellt program som integrerad elev.

Skolinspektionen bedömer att De la Gardiegymnasiet bör öka sina ansträngningar att förbättra kunskapsresultaten avseende främst pojkars resultat samt följa upp betygsresultaten avseende elever med utländsk bakgrund.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation/skolsituation.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Enligt gymnasieförordningen ska en elevs betyg antecknas i en betygskatalog. Detsamma gäller även uppgift i ett intyg om att eleven har deltagit i en kurs. Betygen och intygen ska finnas samlade för varje elev. Betygskatalogen ska utgöra den officiella dokumentationen över de betyg som har satts och de intyg som har utfärdats. Rektorn ansvarar för förandet av betygskatalogen. Enligt 5 § i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan (SKOLFS 2007:42) ska betyg föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen

avslutas eller i anslutning till prövning. Signering jämte datering ska bl.a. ske när rektor beslutar om rättelse av betyg enligt 7 kap. 18 § gymnasieförordningen. Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog i gymnasieskolan 2 § framgår vad som avses med signering: att betygsättande lärare bekräftar med sin namnunderskrift och sitt namnförtydligande att ett betyg har satts eller att rektor bekräftar genom sin namnunderskrift och sitt namnförtydligande när rektor satt eller rättat ett betyg. Vidare ska kontroll av behörighet och rättelser ske genom att rutiner finns för att säkerställa att betyg satts och förts in i betygskatalogen av betygssättande lärare eller av rektor och att rättelser av uppgifter i betygskatalogen noteras med angivande av vem som fört in rättelsen och, samtliga noteringar och rättelser i betygskatalogen dateras. Enligt 6 § i föreskriften ska betygskatalogen skyddas mot förlust och otillbörlig förändring.

Av den granskning av betygskatalogerna som inspektörerna gör framgår att lärare gjort anteckningar i anteckningskolumnen om att elev ”tentat om kursen”, ”gjort omprov” ”gjort kompletteringar” och ”uppgraderat IG”. Det finns också noteringar införda t.ex. ”fel inlagd betygsändring”, ”Se bif. Dokument: renderat betyget VG”. Vidare finns noteringar gjorda i blyerts. Det finns också rättningar införda i betygskatalog beslutade av rektor där signatur av rektor saknas.

Skolinspektionen bedömer att det saknas signering då rektor beslutat om rättelse av betyg vilket strider mot föreskrifterna. Skolinspektionen bedömer vidare att skolan inte säkerställer att betygskatalogen skyddas mot otillbörlig förändring. Detta behöver åtgärdas.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande. Eleverna i gymnasiesärskolan utvecklar sin självkännedom och sin förmåga till individuell studieplanering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan vara i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att en elev behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Intervjuer med personal samt dokumentstudier visar att behov av åtgärdsprogram inte utreds vid skolan, att rutinerna när åtgärdsprogram ska upprättas inte är känd bland personalen samt att uppgifter om hur behoven ska tillgodoses i skolan är knapphändiga. De åtgärdsprogram som inspektörerna granskar är vagt formulerade och innehåller uppgifter om delmål som eleven ska nå t.ex. att ”eleven ska komma till skolan och att närvara vid lektioner och skollunch”. Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att behov av åtgärdsprogram utreds, att rutinerna för när, hur och av vem åtgärdsprogram ska upprättas blir kända samt att uppgifterna i åtgärdsprogrammen om hur elevens behov ska tillgodoses formuleras i enlighet med förordningens krav.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Skolan har en likabehandlingsplan som är upprättad i enlighet med de bestämmelser som gällde före den 1 januari 2009. Eleverna har varit delaktiga i att upprätta likabehandlingsplanen. Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Skolinspektionen bedömer att skolan måste upprätta ny plan i enlighet med nya bestämmelser.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering
Styrelsen för utbildningen får enligt gymnasieförordningen besluta om att inrätta lokala kurser. En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs kan förekomma på nationella, specialutformade och individuella program. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Enligt gymnasieförordningen ska en kurs omfatta minst 50 gymnasiepoäng och bör inte omfatta mer än 200 gymnasiepoäng. Poängantalet ska vara jämnt delbart med 50. Det ska finnas betygskriterier för alla kurser som får förekomma i gymnasieskolan och för projektarbete. Styrelsen för utbildningen fastställer betygskriterier för lokala kurser. Vid betygssättningen ska läraren använda dessa betygskriterier. Inspektörerna har fått ta del av kursplanerna för en mängd lokala kurser. Bland dessa återfinns kurser vilka i praktiken inte är valbara för andra än de elever som deltar i elevfackligt arbete. Kurserna Livskunskap och Livsfrågor och etik behandlar mål som ska prägla all undervisning i enlighet med läroplanens intentioner. Av de lokala kursernas kursplaner framgår också i några fall att elevernas deltagande och engagemang bedöms i samband med betygsättningen. Detta är inte tillåtet då betyget ska uttrycka i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolan måste se över de lokala kursernas utformning.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering och förberedelse för arbete, boende och fritid i vuxenlivet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för eleverna med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Alla barn och ungdomar ska enligt skollagen, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen i gymnasieskolan ska, enligt skollagen, vara avgiftsfri för eleverna. De ska utan kostnad ha tillgång till böcker, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Huvudmannen får dock besluta att eleverna ska hålla sig med enstaka hjälpmedel. I verksamheten får också förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Av dokument från skolan samt av intervjuer med elever, lärare och skolledning framgår att eleverna har utgifter i samband med att projektarbeten och idrottsdagar genomförs.

Avseende kostnader för projektarbete har det, såsom Skolinspektionens uppfattar det, vuxit fram en kultur på skolan där eleverna upplever att deras projektarbete bör framstå som något utöver det vanliga, vilket medför betydande kostnader för eleverna. Enligt intervjuer med elever och personal på skolan är detta en följd bl.a. av att skolan varje år arrangerar en temadag kring projektarbeten där de elever som vill får presentera sitt projektarbete. För temadagen för projektarbete finns en upptryckt katalog innehållande de projektarbeten som ska redovisas under dagen. Det kan handla om filmvisning i aulan, mannekänguppvisning eller redovisning av enskilda arbeten vid särskilda hålltider i en bestämd sal under dagen. Ett av syftena med denna temadag är, enligt skolledningen, att den kan tjäna som inspiration till elever i årskurs ett och två inför deras planering av det egna projektarbetet. De elever inspektörerna intervjuat uttrycker att det är viktigt att så många elever på skolan som möjligt vill ta del av den egna redovisningen av elevernas projektarbete. Det gör de om projektarbetet är något utöver det vanliga och det medför att eleverna känner sig pressade att göra något riktigt extra av sitt projektarbete. Det kan också ta sig uttryck i att elever för höga kostnader t.ex. betalar eller köper material som de kan använda för att bygga eller konstruera något eller betalar deltagaravgift för exempelvis livsstilskurser, som eleven ska göra projektarbete om. Det förekommer också att elever, vilka genomfört ett teoretiskt projektarbete, utan kostnader för resor, istället bekostar exklusivt papper att trycka arbetet på. Detta projektarbete kan eleverna efter avslutad utbildning visa upp när de söker arbete. Det kan också ta sig uttryck i att eleverna för sina projektarbeten genomför utlandsresor

för höga kostnader. Vid vissa av dessa resor följer också lärare med, men inte alltid. Skolan bidrar inte med pengar för att bekosta elevernas projekt men ställer heller inga krav på eleverna i detta avseende. Rektor och lärare är medvetna om elevernas kostnader i projektarbetena men agerar inte för att förändra detta. De påtalar dock att det inte har betydelse för bedömningen om elever bekostat sitt projektarbete eller inte.

Vad gäller avgifter i samband med idrottsdagar framkommer det av tillsynen att eleverna kan få välja mellan olika aktiviteter. Vid en av dessa aktiviteter, en skidresa, får eleverna betala 300 kronor.

I förarbetena till skollagen anges att ingen huvudman får utforma sitt skolväsende så att inte alla barn och ungdomar har lika tillgång till utbildning. Kön, geografisk hemvist, sociala eller ekonomiska förhållanden får inte utgöra grund för eller rent faktiskt leda till särbehandling. I detta ligger inte enbart ett förbud mot uttryckliga begränsningar i enskildas rätt till utbildning utan även ett krav på att utbildningen utformas så att inte deltagande i praktiken väsentligen försvåras på grund av en eller flera av de nyss nämnda faktorerna.

Skolinspektionen har funnit att elevernas projektarbeten vid De la Gardiegymnasiet ofta medför icke obetydliga kostnader för dem på grund av resor och/eller materialanskaffning. Skolinspektionen har vidare funnit att eleverna känner sig pressade att bekosta sina projektarbeten för att de ska synas vid den temadag om projektarbete som skolan håller varje år. Skolan är medveten om dessa förhållanden men agerar inte för att förändra trenden. Skolinspektionen bedömer, mot bakgrund av ovanstående omständigheter, att de kostnader som uppkommer i samband med projektarbetena i realiteten är att jämställa med avgifter, vilket innebär att eleverna inte kan anses få en avgiftsfri utbildning. Skolinspektionen bedömer vidare att avgifterna i samband med idrottsdagar innebär att utbildningen inte är avgiftsfri för eleverna och att kostnaden inte kan anses vara obetydlig. Se vidare beslutet om regelbunden tillsyn i Lidköpings kommun 3.2.3.

3.1.8 Ungdomar tas emot i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.1.9 Kommunen erbjuder elever inom gymnasiesärskolan ett urval av olika program och antalet platser på programmen anpassas med hänsyn till elevernas önskemål.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasiesärskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare/pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering
Kommunen är, enligt skollagen, skyldig att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med en sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna. Enligt officiell personalstatistik 2007/08, hade 69 procent av lärarna i gymnasieskolan utbildning med pedagogisk högskoleexamen. Denna siffra ska jämföras med rikssnittet som är 74 procent. Andelen lärare med pedagogisk högskoleutbildning inom gymnasiesärskolan är 68 procent att jämföra med rikssnittet som är 80 procent. Av intervjuer med lärare och skolledning framgår att några lärare saknar pedagogisk utbildning t.ex. lärare på byggprogrammet, elprogrammet samt teknikprogrammet med inriktning mot flyg. Rektorerna meddelar att ett antal lärare utan formell lärutbildning för närvarande genomgår utbildning och att dessa lärare kommer att få behörighetsgivande kompetens sommaren 2009. Rektorerna meddelar vidare att lärare som saknar utbildning alltid får information om att de måste skaffa formell lärarbehörighet samtidigt som de innehar anställning på de la Gardiegymnasiet. Skolinspektionen bedömer att skolan vid anställning av lärare bör öka andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen.

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen/verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola	X	
Gymnasiesärskola	X	

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola	X	

Motivering

Enligt gymnasieförordningen ska som individuellt val eleverna erbjudas varje kurs som förekommer på ett nationellt program inom kommunen. Specialidrott får anordnas inom ramen för individuellt val.

Av dokumentationen och efter samtal med lärare och med skolledning gällande vilka elever som får delta i kurserna specialidrott A och B finns motsägelsefulla budskap. Av ett dokument framgår att dessa kurser dvs. Specialidrott A och B ”ansvarar speciella idrottsklubbar för och uttagning till dessa kurser görs av dessa klubbar.” Av ett annat dokument ”Avtal om utbildning i specialidrott fotboll 2008-06-25 framgår att ”Intagningen sker i samband med den reguljära intagningen till gymnasieskolan. En ansvarig grupp idrottsklubbar rangordnar, tillsammans med intagningssekreterare, de sökande och lämnar förslag till skolan.”

Skolinspektionen bedömer att skolans information gällande vad som gäller för att få delta i kursen specialidrott A och B inte är tydlig. Detta behöver åtgärdas. Skolinspektionen vill därvid påpeka följande. Skolorna måste sträva efter att anordna specialidrott efter elevernas önskemål så att elever som vill ha specialidrott som individuellt val också får det. Mot bakgrund av att det i vissa fall inte finns förutsättningar för kommunen och skolan att erbjuda alla som vill ha plats inom det individuella val eleverna önskar har Skolverket tidigare accepterat ett visst urvalsförfarande till specialidrotter inom det individuella valet. Om det således inte finns möjligheter för skolan att anordna specialidrott för alla elever kan även enligt Skolinspektionens bedömning färdighetstester användas för urval. Det är dock inte förenligt med bestämmelserna att idrottsförbund eller

klubbar avgör dels vilka elever som får plats på det individuella valet, dels begränsar urvalet av idrotter.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Rektorn ansvarar för att lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

De la Gardiegymnasiet saknar ett systematiskt kvalitetsarbete. Viss utvärdering görs av enskilda lärare och ibland görs det även på programnivå. Enligt redovisad dokumentation tar också arbetslag fram verksamhetsberättelser för det gångna läsåret, men uppföljning och utvärdering är inte en tydlig utgångspunkt för planerade åtgärder och förändringar i organisation eller undervisning.

Av intervjuer med elever, lärare och skolledning samt studier av dokumentation från skolan framgår att rektorerna inte tar ansvar för att metoder och resultat följs upp på ett systematiskt sätt. Enligt uppgifter från lärare och rektorer initierar programarbetslagsledarna diskussioner i arbetslaget om metoder för att öka måluppfyllelsen för de elever som går på programmet men att detta arbete behöver få bättre systematik. Det saknas vidare uppgifter om gymnasiesärskolans resultat och det saknas utvärderingar varför man inte kan veta om målen förverkligats.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste förbättra sitt kvalitetsarbete och göra tydligare kopplingar mellan nationella mål och resultat samt att den årliga utvärderingen måste samordnas och systematiseras. Skolan bör i högre grad ta ansvar för att verksamhetens resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Gymnasieskola		X
Gymnasiesärskola		X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. Vidare ska kvalitetsredovisningen innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar De la Gardiegymnasiet årligen en skriftlig kvalitetsredovisning som kallas ”De la Gardiegymnasiets styrkortsuppföljning”. Av detta dokument framgår att skolan utgår från följande perspektiv: Kund, Process, Utveckling och lärande, samt Human och Ekonomi. Skolan redovisar i sin styrkortsuppföljning en ”Analys” samt en ”Idé om utveckling”. Enligt en indikatorlista får läsaren bl.a. ta del av vilka resultat eleverna har gjort under läsåret avseende andel elever som upplever att man fått det stöd som man behöver eller hur god elevnärvaron varit. Styrkortsuppföljningen innehåller inga mål för verksamheten och ej heller några resultat kopplade till läroplan och kursplaner.

Eftersom skolan saknar uppgifter om vilka mål man arbetat mot och vilka resultat man nått visar inspektionen att skolan måste förbättra uppföljning, analyser och resonemang om åtgärder för förbättringar av kunskapsresultat. Det finns ingen systematisk uppföljning och analys av kunskapsresultat överhuvudtaget. Vidare saknas exempelvis kunskapsresultat i enskilda kurser som möjliggör jämförelser mellan elevgrupper eller program och en jämförelse över tid av medelvärdet (poäng) för slutbetygen per program. Resultat och måluppfyllelse för gymnasiesärskolan redovisas inte.

Inspektörerna konstaterar att personalen inte uppfattar kvalitetsredovisningen i den utformning som kvalitetsredovisningen utformats dvs. i form av redovisad styrkortsuppföljning som ett instrument för det lokala utvecklingsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2009-05-07 Göteborg

Leif Aljered

Sven-Olof Lundin

Kristina Svensson